

Onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van een leerling en/of leerkracht

Verzamellijst onderwijs- en ondersteuningsbehoeften leerling

Een onderwijsbehoefte bestaat uit twee delen:

1. Welke doelen streef je samen met een kind na?
2. Wat heeft dit kind extra nodig om dit doel te bereiken?

Bij het formuleren van de onderwijsbehoeften kunnen de volgende hulpzinnen ondersteuning bieden.

Deze leerling heeft een instructie nodig ...

- die complimenten geeft aan de leerling.
- waarbij de leerkracht voordoet en hardop denkt.
- die nog eens extra komt, bovenop de klassikale instructie.
- die maximaal twee opdrachten bevat.
- die de sterke visuele kant benut ter compensatie van het zwakke gehoor of het zwakke begrip (bijvoorbeeld met plaatjes, foto's, pictogrammen, stripverhalen, stappenschema's).
- die vooral auditief is (hardop voorlezen, instructie in een verhaal, liedje, rijmpje ...).
- die verkort is, zodat de leerling snel zelfstandig aan de slag kan.
- waarbij materiaal gebruikt wordt (blokjes, special pen, MAB materiaal ...).
- die stimuleert tot het bedenken van eigen voorbeelden of oplossingen.

Deze leerling heeft opdrachten nodig ...

- die een eenvormige structuur vertonen.
- die overzichtelijk zijn door een sobere lay-out met zo weinig mogelijk afleiding van plaatjes.
- waarbij de leerling alleen de antwoorden hoeft in te vullen.
- met voorbeelden die stap voor stap zijn uitgewerkt.
- waarbij de leerling gebruik kan maken van schema's, grafieken, diagrammen ...
- waarbij een deel van de taak wordt afgedekt.
- met een vergroot lettertype.
- met één type opdracht op een bladzijde.
- die extra leer-en oefenstof bieden.
- met een specifiek hulpmiddel of ICT programma.
- die net boven zijn/haar niveau liggen zodat hij/zij veel cognitieve uitdaging krijgt.
- die net binnen zijn beheersingsniveau liggen, zodat de nodige succeservaringen worden beleefd.

Deze leerling heeft leeractiviteiten nodig ...

- die aansluiten bij zijn/haar interesses/belevingswereld.
- een actief mondeling taalgebruik stimuleren.
- die structuur bieden met een stap-voor-stap plan en corrigerend zijn zodat de leerling directe feedback krijgt.
- die de denkhandelingen concrete ondersteunt, bijv. met een getallenlijn ...

- die erop gericht zijn om de leertijd zo goed mogelijk te besteden.
- die opgedeeld is in kleinere deelactiviteiten en concreet ondersteund wordt.
- die hem/haar uitdaagt, zoals uitbreiding met verdiepingsopdrachten.
- die ruimte laat voor eigen keuze of creatieve inbreng.

Deze leerling heeft feedback nodig ...

- die consequent en direct op het gewenste gedrag volgt.
- waarbij de inzet/inspanning wordt benadrukt bv. 'Je hebt 10 minuten helemaal zelfstandig doorgewerkt.'; 'Ik zie dat je in je weekplanning precies bijhoudt wat je al gedaan hebt. Prima, zo heb je een goed overzicht.'
- waarbij de succeservaringen worden benadrukt bv. 'Je hebt 7 sommen goed.' i.p.v. 'Je hebt 3 sommen fout.'; 'Je hebt 8 van de 10 woorden goed geschreven.'
- die de zelfstandigheid vergroot (geven van meer verantwoordelijkheden) die in een grafiekje is weergegeven zodat de leerling de vorderingen goed kan volgen en zich minder met andere kinderen gaat vergelijken.

Deze leerling heeft een leerkracht nodig ...

- die de doelen en verwachtingen van de les benoemt aan het begin van de les.
- die de overgangen tussen de activiteiten structureert.
- die vriendelijk en beslist is.
- die de succeservaringen benadrukt.
- die situaties creëert waarin de sterke kanten van de leerling naar voren komen.
- die complimenten geeft aan de leerling.
- die doelgericht en flexibel kan differentiëren.
- die extra leertijd binnen de klas weet te organiseren.
- die rustig en geduldig is, doet wat zij/hij zegt en zegt wat zij/hij doet.
- die de leerling de instructie laat verwoorden, controleert en samen met hem/haar evalueert.
- die hem/haar aanmoedigt na de eerste oefeningen.
- een beloningstelsel in de klas duidelijk en consequent hanteert.
- die zorgt voor regelmatige communicatie naar de ouders.

Deze leerling heeft klasgenoten nodig ...

- met wie de leerling samenwerkend kan leren op een prettige manier.
- die 'accepteren' dat de leerling 'anders' reageert in onverwachte situaties.
- die het clowneske gedrag van de leerling negeren en er niet om lachen.
- die de leerling steunen als het met de opdrachten en het leren even tegen zit.
- die hem/haar vragen mee te spelen in de pauze.

Deze leerling heeft een klasseninrichting/speelplaats nodig ...

- die structuur biedt en zorgt voor weinig afleiding
- waar de materialen duidelijk geordend en vindbaar zijn.
- waar duidelijke regels en afspraken gelden.
- met een specifieke ruimte voor activiteiten en rust.
- het toezicht consequent reageert en een gelijkvormig systeem hanteert van straffen en belonen.
- die rustig/prikkelarm is.
- die ruimte geeft om te exploreren.

Deze leerling heeft ouders nodig ...

- die bereid zijn om de aanpak op school te bevestigen, ook al gelden thuis andere regels.
- die i.v.m. schoolse prestaties geen hogere eisen stellen dan de school.
- er voor zorgen dat hij/zij op tijd gaat slapen.
- die elke dag thuis 10 minuten samen met hun kind lezen.
- samen sommen oefenen, of, als dit niet mogelijk is, de mogelijkheid creëren door bv. een rustige plaats in huis te voorzien waar hun kind dat zelfstandig kan doen.
- die achter de gedragsregels op school staan en dat aan hun kind laten weten.
- die grenzen stellen aan het gedrag van hun kind en zelf het goede voorbeeld geven.
- die de leerling regelmatig naar school brengen.

Inspiratielijst leervraag van de leerkracht

Wat heb ik nodig als leerkracht om dit kind of deze klas de aanpak te bieden die het nodig heeft?

Als leerkracht wil ik bereiken dat ... (doel).

Zelf kan ik al ...

Verder heb ik nodig ...

- kennis van ...
- vaardigheden om ...
- ondersteuning tijdens ...
- materialen waarmee ...
- collega's die ...
- een zorgcoördinator die ...
- een directie die ...
- 'meer handen in de klas' in de vorm van ...
- ouders die ...
- een ondersteuner die ...
- een CLB medewerker die ...

Of ondersteun mij als leerkracht door ...

- samen met mij leerlingmateriaal te analyseren met als vraag ...
- mee te denken en van gedachten te wisselen over ...
- praktijkvoorbeelden te laten zien van ...
- uitleg te geven over ... zodat ik kan reflecteren op mijn aanpak van ...
- schriftelijke informatie te geven over ...
- samen een planning te maken gericht op ...
- mij bij een college op klasbezoek te laten gaan om te zien hoe zij/hij ...
- een collega bij mij in de klas te laten komen om ...
  - voor te doen hoe zij/hij ...
  - bij mij te komen observeren hoe ik... en me daar feedback op te geven.
  - mij te herinneren aan ...
  - mij aan te spreken als ...
  - mij uit te dagen door ...
  - mij te coachen op ...